

تأثیرپذیری مدل یادگیری دانش آموزان از میزان سواد رسانه‌ای

مؤلف:

محمد رضا حسن پور

ویراستار:

سیدعلیرضا پورمرادی

سرشناسه	:	حسن پور، محمدرضا، ۱۳۵۴-
عنوان و نام پدیدآور	:	تأثیرپذیری مدل یادگیری دانش آموزان از میزان سواد رسانه‌ای/مؤلف محمدرضا حسن پور؛ ویراستار سید علیرضا پورمرادی.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۸ص.
شابک	:	978-622-02-2189-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۴۴ - ۱۴۸.
موضوع	:	سواد رسانه‌ای — ایران Media literacy — Iran رسانه‌های گروهی درآموزش و پرورش — ایران Mass media in education — Iran
شناسه افزوده	:	پورمرادی، سیدعلیرضا، ۱۳۵۴- ویراستار
رده بندی کنگره	:	۹۶P
رده بندی دیویی	:	۳۳۰.۹۵۵/۳۰۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۸۷۸۶۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیا

تأثیرپذیری مدل یادگیری دانش آموزان از میزان سواد رسانه‌ای

تألیف: محمدرضا حسن پور

ویراستار: سیدعلیرضا پورمرادی

صفحه آرا و طراح جلد: محمدرضا متولی

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱

مشخصات ظاهری: ۱۴۸ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شماره شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۲۱۸۹-۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

چاپ و نشر: نوروزی-۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸-۰

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می‌باشد.

مقدمه مولف

اکنون که انقلاب اطلاعات و ارتباطات، مرزهای جغرافیایی را در نوردیده و تحولات شگرفی را در عرصه جهانی شدن خلق کرده است، حجم بالای اطلاعات و دانش‌های تازه، به راحتی از طریق شبکه‌های اطلاعاتی در دسترس همگان قرار می‌گیرد و به نظر می‌رسد "دهکده جهانی" در حال شکل‌گیری است. در این میان یک موضوع مهم، نحوه برخورد با پیشرفت‌های پرشتاب و خیره‌کننده فناوری اطلاعات و ارتباطات و استفاده از آن‌ها در شئون مختلف زندگی است. رسانه‌ها می‌توانند همچون ابزاری مفید به انسان معاصر کمک کنند تا با استفاده از آخرین پدیده‌های علمی، زندگی دلخواه، آرمانی و پربراری داشته باشد؛ ضمن اینکه اگر این ابزار، غلط یا با سوء نیت به کار گرفته شود، می‌تواند به صورت نیرویی ویران‌کننده و مصیبت بار عمل کند. برای اینکه بتوان در برابر رسانه‌های متکثر موجود، مخاطبانی داشت که بتوانند در کنار بهره‌برداری آگاهانه و فعالانه از این رسانه‌ها، خود را در برابر چالش‌ها و پیامدهای مخرب آن‌ها محافظت کنند، باید "سواد" جدیدی ایجاد کرد.

"سواد رسانه‌ای" یا "آموزش رسانه‌ای" علاوه بر توانایی ملحوظ در سواد سنتی، که همان توان خواندن و نوشتن است، توانایی تحلیل و ارزشیابی پیام‌ها و قدرت انتقال اطلاعات به دیگران را در قالب‌های مختلف و با ابزارهای گوناگون در انسان پدید می‌آورد. همچنین، با توانمند کردن انسان برای درک شیوه کار رسانه‌ها مقاوم می‌سازد. سواد رسانه‌ای نهضتی علیه رسانه‌ها نیست، بلکه عادات رسانه‌ای افراد را تغییر می‌دهد و با هوشیار کردن مخاطبان به آن‌ها می‌آموزد چطور از رسانه‌ها استفاده کنند.

نقش معلمان در این عرصه شاید این است که تلاش کند راهی را بیابد تا دریابد چگونه می‌توان دانش‌آموزان را در درک نقش‌های چندگانه فرهنگی و اجتماعی رسانه‌های جمعی در جامعه و میزان تأثیرگذاری رسانه‌ها یاری رساند، بدون آن که مستقیماً آنان را در مسیری مشخص انداخت.

فهرست مطالب

فصل اول	۱۳
مقدمه‌ای بر مفاهیم اولیه سواد	۱۳
۱-۱ مقدمه	۱۴
۱-۲ اهمیت و ضرورت سواد رسانه‌ای در فرایند آموزش	۱۶
۱-۳ سواد	۱۹
۱-۴ سواد رسانه ای	۲۰
۱-۵ تفکر انتقادی	۲۰
۱-۶ تفکر انعکاسی	۲۱
۱-۷ جامعه پذیری	۲۱
۱-۸ مواجه با رسانه ها	۲۲
فصل دوم	۲۵
انواع سواد	۲۵
۲-۱ انواع سواد	۲۶
۲-۲ سواد دیجیتالی	۲۶
۲-۳ سواد اطلاعاتی	۲۷

۲-۴ سواد رسانه ای ۲۸

۲-۵ تعریف کانادا از سواد رسانه‌ای ۳۳

فصل سوم ۳۷

تاریخچه سواد رسانه‌ای ۳۷

۳-۱ تاریخچه سواد رسانه‌ای در جهان ۳۸

۳-۲ تاریخچه سواد رسانه‌ای در ایران ۴۱

فصل چهارم ۴۵

ضرورت و اهداف سواد رسانه‌ای ۴۵

۴-۱ ضرورت سواد رسانه ای ۴۶

۴-۲ اصول سواد رسانه ای ۵۰

۴-۳ سطوح سواد رسانه ای: ۵۲

۴-۴ اهداف سواد رسانه ای ۵۴

۴-۵ مراحل کسب سواد رسانه ای ۵۸

۴-۶ سواد رسانه ای؛ تفکر انتقادی ۵۹

۴-۷ ویژگی‌های پروژه‌های سواد رسانه ای ۶۱

۴-۸ ضرورت مشارکت فراگیر در ساختارهای آموزشی ۶۶

۴-۹ محتوای آموزش سواد رسانه ای ۶۸

۴-۱۰ نقش پژوهش و ارزشیابی ۶۸

۴-۱۱ ساختار، قالب‌ها و وسایل کمک‌آموزشی ۶۹

۴-۱۲ منابع برای افراد، والدین، آموزگاران و سازمان‌ها ۷۰

۴-۱۳ دلایل فراگیری سواد رسانه‌ای ۷۰

فصل پنجم ۷۹

ضرورت آموزش رسانه‌ای ۷۹

۵-۱ آموزش رسانه‌ای ۸۰

۵-۲ ضرورت آموزش رسانه ۸۱

۵-۳ برنامه‌های جامع سواد رسانه‌ای ۸۷

۵-۴ الگوهای موضوعی در آموزش رسانه‌ای ۸۸

۵-۵ مزایای آموزش سواد رسانه‌ای برای مخاطبان ۸۹

فصل ششم ۹۱

اصول و احکام آموزش رسانه‌ای ۹۱

۶-۱ اصل حاکم بر آموزش رسانه‌ای ۹۲

۶-۲ الگوی پنج سطحی سواد رسانه‌ای انتقادی: ۹۳

۶-۳ فرایندهای شناختی آموزش سواد رسانه‌ای ۹۸

فصل هفتم ۱۰۱

تفکر انتقادی ۱۰۱

۱-۷ تفکر انتقادی چیست ۱۰۲

۲-۷ تاریخچه تفکر انتقادی و تفکر خلاق ۱۰۳

۳-۷ نظریه "رابرت کارپلوس" و آموزش تفکر انتقادی ۱۰۷

۴-۷ نظریه رابرت استرانبرگ و آموزش تفکر خلاق ۱۱۰

۵-۷ تبیین اصول پنجگانه تفکر انتقادی براساس آرای واتسون - گلیزر ۱۱۴

۶-۷ ویژگی متفکران منتقد ۱۱۷

۷-۷ مراحل پیشرفت تفکر انتقادی ۱۱۸

۸-۷ تفکر انتقادی، در برابر روش سنتی آموزش ۱۱۹

فصل هشتم ۱۲۳

تاثیر آموزش رسانه‌ای بر دانش آموزان ۱۲۳

۱-۸ آموزش تفکر انتقادی ۱۲۴

۲-۸ ضرورت‌ها و اصول تعلیم و تربیت ۱۲۵

۳-۸ اهمیت آموزش رسانه‌ای به دانش آموزان ۱۲۶

۴-۸ حضور رسانه‌ها در زندگی دانش آموزان ۱۲۷

۵-۸ تاثیرات رسانه‌ها، به ویژه تلویزیون بر دانش آموزان ۱۲۷

۶-۸ پردازش اطلاعات رسانه‌ای نزد دانش آموزان ۱۲۹